

ВИЛЕНСКИЙ ВѢСТНИКЪ KURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЬ

по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ.

WYCHODZI

we Wtorki, Czwartki i Soboty.

Rok 1863.

СОДЕРЖАНИЕ.

Часть официальная: Известия о военных действияхъ. — Вильно. — Варшава. — Отъ варшавскаго обер-полицеймейстера. — Высочайший приказъ. — Приказъ войскамъ кievскаго военного округа.

Часть неофициальная: Отъ редакціи. — Телеграфныя депеши.

Литературный отдѣлъ: Изabella, повесть г-жи Wood. — Текущія известія. — Сѣль. — Письмо изъ Кенигсберга. — Бирж. указъ. — Виленскій дневникъ. — Объявленія.

Часть Официальная.

С.-Петербургъ, 5 июня.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Варшава, 2-го июня.

Генералъ Краснокутскій, въ соединеніи съ отрядомъ Нелидова, изъ Влоцлавка, настигъ 29 мая у Клевчева *) шайку француза Калье, которую онъ сформировалъ изъ остатковъ прежде разбитыхъ шаекъ, уронъ мятежниковъ огромный. Обито больше 200 штукъ оружія; наша потеря незначительна.

Варшава, 3-го июня.

Шайка Чаховскаго, настойчиво преслѣдуемая войсками, послѣ торопятаго пораженія ея: 28 мая, у Гелнева, около Опочна, у Чудминска, около Келлеръ и 30 — у Ратая, около Вонхожа, понесла огромныя потери, окончательно разсыпаясь; самъ Чаховскій раненъ. Разсыпанные остатки преслѣдуются свѣжими отрядами.

Въ Кіевск. Телегр. пишутъ, отъ 26-го мая: Мая 20-го въ Кіевъ приведена партія пленныхъ изъ 100 человекъ, мая 23 изъ 29 человекъ и мая 24 изъ 22 человекъ, всего отъ 27 апрѣля и по 24-е доставлено пленныхъ 1.053 мятежника, въ числѣ которыхъ находятся: предводитель шайки Подлевскій, который, какъ извѣстно, повѣсилъ станціоннаго смотрителя ротмистровской станціи, графъ Артуръ Тышкевичъ, помѣщикъ Козерацкій, 5 братьевъ Стройновъ изъ г. Житомира, 4 брата Липоманъ, Таргоны и друг. Въ числѣ пленныхъ попадаются много 13 и 14 лѣтнихъ юношей. (Сѣв. Поч.)

В И Л Н О.

Помѣщикъ Витебской губерніи графъ Леонъ Платеръ, по военному суду, произведенному по полемому уголовному уложенію, оказался виновнымъ въ томъ, что открылъ возстаніе противъ правительства и предводительствуя вооруженною шайкою мятежниковъ, напалъ и разграбилъ отареланный изъ Динабурга въ г. Дисну военный транспортъ съ оружіемъ, при чемъ были убиты нѣсколько изъ нижнихъ чиновъ, конвоировавшихъ транспорты. За это преступленіе графъ Платеръ, по приговору военного суда, утвержденному военнымъ начальникомъ витебской губерніи, подвергнутъ смертной казни — расстрѣляніемъ, таковая казнь исполнена надъ нимъ 27-го минувшаго мая, въ 11-ть часовъ утра, въ Динабургскомъ форштадтѣ.

Отставный Корнетъ клятицкаго гусарскаго Его Величества Высочества Принца Людвигъ Гессенскаго полка, помѣщикъ Ковенской губерніи Викентій Балозоръ, по произведенному надъ нимъ по полемому уголовному уложенію военному суду, оказался виновнымъ: эмигрантъ Анципа — въ принятіи начальствованія надъ вооруженною шайкою мятежниковъ и въ дѣйствіяхъ съ нею противъ войскъ въ Могилевской губерніи, а подпоручикъ Корсакъ и прапорщикъ Маневичъ — въ измѣнѣ государству тѣмъ, что всѣ они, въ нарушение своего долга и вѣрноподданнической присяги, оставили мѣста службы и вступили въ ряды мятежниковъ. За эти преступленія Анципа, Корсакъ, и Маневичъ, по приговору военного суда, утвержденному Военнымъ Начальникомъ Могилевской губерніи, подвергнуты смертной казни — расстрѣляніемъ, каковая казнь исполнена надъ ними въ губернскомъ г. Могилевѣ, 6-го сего Іюня, въ 10-ть часовъ утра.

Кто близко знакомъ съ подробностями польскаго мятежа въ западномъ краѣ, того не могутъ не поразить, между прочимъ, двѣ характеристическія его черты: съ одной стороны, дерзость и безчеловѣчіе въ злодѣйствахъ, совершаемыхъ мятежниками надъ безоружными людьми, честно исполнявшими свой долгъ въ отношеніи къ правительству, съ другой — самая безстыдная и наглая ложь въ объясненіи причинъ своего участія въ мятежъ, къ которой прибѣгаютъ они, когда имъ приходится дать отчетъ въ своихъ преступленіяхъ передъ судомъ. Обыкновенная отговорка, уже заранѣе ими приготовленная, которую они надѣются не только смягчить приговоръ суда, но и оправдать преступныя свои дѣйствія, состоитъ въ томъ, что они будто бы увлечены были въ мятежъ по принужденію, насилью. Этою уловкою съ особеннымъ искусствомъ пользуются ксендзы, находящіеся нынѣ въ костелахъ правосудія. Они съ изступленіемъ читаютъ возмущительныя прозванія, произносили мятежниковъ къ присягѣ, вступали въ шайки, даже съ ними злодѣйствовали — и все это не по собственному побужденію, но насилью, единственно только изъ страха за собственную жизнь, изъ чувства самосохраненія.

*) Верстахъ въ 20-ти къ северу отъ Конина.

Такая изворотливость въ оправданіи собственно не заслуживаетъ серьезныхъ опроверженій. Кому извѣстно вліяніе здѣшняго католическаго духовенства на народъ, кто знаетъ настроеніе народа и искреннюю привязанность его къ законному своему ГОСУДАРЮ, тотъ легко можетъ убѣдиться, что ксендзамъ достаточно было бы сказать нѣсколько словъ, исполненныхъ любви и преданности къ ГОСУДАРЮ, чтобы образовать вокругъ себя такую крѣпкую охрану, противъ которой не посмѣло бы подняться никакое покушеніе на принужденіе. Но если бы — допустимъ это предположеніе — кто либо изъ нихъ былъ увлеченъ въ возстаніе насилью, то не свята ли его обязанность показать вѣрности ему папѣ примѣръ, какъ слѣдуетъ исполнять долгъ вѣрноподданнаго и съ чистою совѣстью, призывая всю силу вѣры на помощь, стать непоколебимо противъ всякихъ угрозъ и насилій и принести наконецъ въ жертву собственную жизнь. Насильно! нѣтъ, не такъ говорятъ и дѣйствуютъ люди, для которыхъ присяга не пустякъ слова, но святой долгъ совѣсти. Приводимъ здѣсь высокопоучительный примѣръ твердости въ исполненіи своего долга, оказанный недавно простыми людьми, православными крестьянами слонимскаго уѣзда, находившимися дѣйствительно въ весьма опасномъ положеніи.

Дѣло происходило 19-го мая въ мѣстечкѣ Бытень, слонимскаго уѣзда, гродненской губерніи. Въ 10 часовъ утра внезапно вошла въ мѣстечко шайка хорошо вооруженныхъ мятежниковъ; немедленно по всѣмъ улицамъ разставлены были ими пикеты, а отрядъ, состоящій приблизительно изъ 80 человекъ, двинулся къ православной церкви, гдѣ у воротъ ограды толпились крестьяне. Въ это время только что началась обѣда, совершалъ ее мѣстный благочинный священникъ Пышковскій. Остановившись у церковной ограды, начальникъ шайки тотчасъ же обратился къ народу съ рѣчью и прочиталъ прокламацію, въ которой неизвѣстные бѣсѣдители дарили народу подати и поземельный оборотъ, обещали свободу вѣроисповѣданій и возстановленіе уни, затѣмъ начальникъ шайки приказалъ народу присягать на вѣрность польскому правительству. Тутъ же стоялъ и католическій ксендзъ, готовый привести къ присягѣ. Крестьяне, выслушавъ всѣ эти предложенія, обѣщанія и приказанія, единогласно отказались: „громада! что мы будемъ слушать эти бредни, пойдемъ въ церковь!“ и всѣ смѣло, безъ колебаній, поспѣшили въ церковь. Послѣ того мятежники старались вызвать крестьянъ изъ церкви, но всѣ ихъ попытки были тщетны: ни одинъ крестьянинъ не вышелъ изъ церкви, отказываясь обязанностью слушать божественную литургію. Видя такую непреклонность со стороны крестьянъ и хорошо понимая, что эту „громаду“ скорѣе можно изрубить, чѣмъ склонить на свою сторону, начальникъ шайки, творя мщеніемъ, поспѣшилъ со своею шайкою удалиться изъ мѣстечка.

Такъ поступили безоружные крестьяне, окруженные вооруженною толпою, отъ ярости которой всѣ они могли погибнуть на мѣстѣ; но честныя сердца ихъ не дрогнули передъ опасностью смерти.

Генералъ-губернаторъ, по доведеніи о семъ событіи до его свѣдѣній, приказалъ объявить благодарность бытеньскому сельскому обществу и раздать три медали на анненской лентѣ „за усердіе“ тремъ наиболее отличившимся въ этомъ прекрасномъ дѣлѣ крестьянамъ, по выбору самихъ крестьянъ.

ВАРШАВА.

— Его Впреосвященство Архіепископъ Митрополитъ Варшавскій, ксендзъ Феликсій уѣхалъ въ С.-Петербургъ. Съ его Высочайшимъ повелѣніемъ отправился Каноникъ-Коадьюторъ Варшавскій, Кс. Левъ Потокій.

Покража въ главнои казначействѣ Царства Польскаго. Въ N. 130 Дз. Ров. читаемъ: 27-го прошлаго мая (8-го Іюня) открыта въ главнои казначействѣ Царства Польскаго покража значительной суммы, по большей части въ листахъ заставныхъ (билеты кредитнаго общества).

Имѣющіеся въ казначействѣ всѣ данныя объ этихъ билетахъ, позволили принять соответственные мѣры въ воспрепятствованію реализаціи этихъ билетовъ, и можно предполагать, что этимъ значительно уменьшится потеря казначейства.

Сдѣлано распоряженіе о немедленномъ производствѣ слѣдствія.

Вѣдомость украденнымъ билетамъ будетъ безъ замедленія разпублікована во всеобщее свѣдѣніе.

— Въ томъ же номерѣ „Дзienneka“ сдѣлана слѣдующая оговорка: человекъ, лишившійся жизни въ банѣ Ситкевича, о чемъ было вчера сообщено, оказался сторожемъ казначейства по фамилии Колтуновскій, одинъ изъ тѣхъ служившихъ въ главнои казначействѣ Царства, которые со времени сдѣланной тамъ кражи скрылись.

Вотъ что въ N. 129 Дзие. Ров. сообщено было о Колтуновскомъ: Вчерашняго дня, 28 мая (9 Іюня), пришелъ въ баню, на улицѣ Рыбаки, содержимую Ситкевичемъ, неизвестной фамиліи и званія человекъ, около 37 лѣтъ отъ роду; войдя въ баню, человекъ этотъ лишилъ себя жизни перерѣзавъ перочиннымъ ножикомъ на лѣвой рукѣ, въ сгибѣ локтя, жилу.

(Рус. Инв.)

Объявленіе Варшавскаго обер-полицеймейстера.

Одновременно съ учиненной изъ казначейства Царства Польскаго покражей значительной суммы, удаленъ изъ Варшавы безъ вѣдома начальства чиновникъ правительственной комиссіи финансовъ и казначейства: главный кассиръ Станиславъ Яновскій и начальникъ бухгалтеріи Станиславъ Гебда, а также воины главной кассы: Себастьянъ Величскій и Матвій Тышковскій, мѣстопреемники которыхъ теперь не из-

T R E S C

Члѣстъ урѣдова: Вѣдомости о wypadкахъ военныхъ. Вильно. — Варшава. — Одъ варшавскаго обер-полицеймейстера. — Найвысшій розказъ. — Розказъ до войскъ кievскаго военного округа.

Члѣстъ неурѣдова: Одъ редакціи. — Деппе телеграфиче.

Дзалитеракці: Изabella, повесть пані Wood. — Вѣд. бѣжаще. — Розмаитости. — Listъ зъ Крѣлевца. — Курсъ гield. — Дзiennekъ WileŃski. — Ogłoszenia.

Члѣстъ Урѣдова.

St.-Petersburgъ, 5 czerwca.

WІADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Warszawa 2 czerwca.

Generalъ Krasnokucki въ поłączеніи зъ oddziałemъ Neli-dowa, зъ Wloclawka нападъ 29 maja под Kiełczewemъ bandę francuza Caillé, którą on formował zъ resztekъ uprzednio rozbitychъ band; strata powstańców ogromna. Odebrano zъ górą 200 sztukъ broni — strata wъ wojsku nieznacząca.

Warszawa 3 czerwca.

Banda Czachowskiego, ścigana ciągle przezъ wojsko po trzykrotnemъ pobiciu onęj 28 maja под Gielniowemъ, Opocznemъ i Czuchmińskiemъ, под Kelleraми i 30-go под Ratajemъ koło Wąchocka, poniosła ogromne straty ostatecznie została rozbita. Samъ Czachowski został ranny. Rozpędzone resztki ścigają się przezъ nowe oddziały.

(Pocz. półn.)

Piszą wъ Telegrafie Rijo-wskimъ podъ d. 26 maja: Dnia 20 maja przyprowadzono do Kijowa jeńcówъ wъ liczbie 100 osób, d. 23 maja 29 osób, a 24 maja 22 osoby, razemъ odъ 27 kwietnia do 24 maja przyprowadzono ujętychъ 1.053 powstańców, wъ których liczbie znajdują się: naczelnikъ bandy Podlewski, który jakъ wiadomo obwiesiłъ dozorę stacji Rotmistrzowskiej, hr. Arturъ Tyszkiewicz, obywatelъ Kozieradzki, 5 braci Strojwagów zъ Zytomierza, 4 bracia Lippomanowie, Targonie i inni. Wъ liczbie jeńcówъ znajdują się wielu 13 i 14 lѣtnichъ młodzińcówъ. (Pocz. półn.)

W I L N O.

— Obywatelъ gubernji wileŃskiej hrabia Leonъ Pлатеръ, przezъ sądъ wojenny, uskuteczniłъ według doraźnychъ prawъ kryminalnychъ, uznany został winnymъ, że otwarcie powstałъ przeciwkoъ rządowi, i dowodzącъ zbrojną bandą powstańców, napadłъ i zrabowałъ wysłany zъ Dynaburga do m. Dzinny transportъ wojeacy zъ bronią, przy cѣmъ zabitychъ było kilku szeregowcówъ, którzy eskortowali transportъ. Za toъ przestѣpstwo hrabia Pлатеръ, zъ wyroku sądu wojennego, konfirmowanego przezъ wojennego uczelnika gubernji wileŃskiej, skazany został na karęъ śmierci przezъ rozstrzelanie, jakowa кара domierzona nadъ nimъ została 27 uplynionego maja, o godzinie 11-tęj rano na dynaburskimъ forszacie.

Dymissjowany kornetъ klastyckiego huzarskiego полку jego wysokości wielkiego księcia Ludwika Hosskiego, obywatelъ gubernji kowieŃskiej, Wincenty Białozorъ, zъ przewiedzonego na nimъ według полowego kodeksu kryminalnego, sądu wojennego, okazałъ się winnymъ zdrady stanu i udziału wъ powstaniu przeciwkoъ rządowi zъ bronią wъ ręku, za co onъ zъ wyroku sądu wojennego, utwierdzonego przezъ dowodzącего wojskami wileŃskiego okręgu wojennego, skazany został na karęъ śmierci przezъ rozstrzelanie. Kara ta spełniona została nadъ Białozoremъ 6 b. m. czerwca wъ mieście Kownie.

Emigrantъ Ancypa i wyłączeni ze służby podporucznikъ Korsakъ i dwaj chorążowie Maciewiczowie, przezъ sądъ, zarządzony nadъ nimi według полowego kodeksu kryminalnego, uznani zostali winnymi: Ancypa przyjąłъ dowództwo nadъ uzbrojoną bandą powstańców i działającъ zъ nią przeciwъ wojsku wъ gub. Mohylewskiej, a podporucznikъ Korsakъ i chorążowie Maciewiczowie winnymi zdrady stanu przezъ to, że onъ, wbrewъ swojej powinności i wѣрноподданецkiej przysiędze, rzuciłъ mѣjsca służby i wstąpiłъ wъ szeregi powstańców. Za te przestѣpstwa Ancypa, Korsakъ i Maciewiczowie, zъ wyroku sądu wojennego, utwierdzonego przezъ wojennego naczelnika gubernji Mohylewskiej, skazani zostali na karęъ śmierci, przezъ rozstrzelanie, jakowa кара domierzona imъ została, wъ mieście gubernjalnemъ Mohylewie 6 b. m. czerwca o godzinie 10-tęj rano.

Kto blisko świadomъ jestъ szczegółówъ polskiego powstania wъ kraju zachodnimъ, tego nie mogą nie zastanowić między innemi dwa charakterystyczne jego rysy: zъ jednej strony zuchwałość i nieładność wъ złoczynstwachъ dokonywanychъ przezъ powstańcówъ nadъ ludźmi bezbronnymi, uczciwie wypełniającymi swoją powinność względemъ Rządu; zъ drugiej najbezстыдniejsze i zapadne kłamstwo wъ tłumaczeniu przyczynъ swego udziału wъ powstaniu, ku czemu uciekają się winni, skoro przyjdzie dać rachunekъ przedъ sądemъ ze swoichъ występkówъ. Pospolita wymówka, zawczasu przezъ nichъ przygotowywana, przezъ którą sprowadzają się nie tylko złągodzić wyrokъ sądu, ale nawet usprawiedliwić występne swoje działania, jestъ, że niby wciągnięci zostali do powstania gwałtemъ. Tymъ podstępemъ ze szczególną zręcznością zakrywają się księża zop-stajacy obecnie wъ rękachъ sprawiedliwości. Zъ zapędemъ czytali po księciachъ wezwanie rewolucyjne, miewali buntownicze przeciwkoъ rządowi kazania, przyjmowali odъ powstańcówъ przysięgę, łączyli się do bandъ, a nawet sami je formowali, dowodzili nimi, dopuszczali się zъ niemiъ zbrodni — a wszystko to nie zъ własnej chęci, ale przymuszono, jedynie zъ obawy о własne życie, zъ pobudekъ własnego ocalaenia. Takie przebiegi usprawiedliwianie się właściwie nie zasługuje na ścisłe zbijanie. Kto zna wpływъ

*) О 20 wiorstъ na północъ odъ Konina.

tutejszego katolickiego duchowieństwa na ludъ, kto zna nastrojъ umysłówъ ludu i szczere jego przywiązanie do swego prawnego MONARCHY, ten łatwo może się przekonać, że dosyćъ byloby księdomъ wyrzecъ kilka słówъ pełnychъ miłości i niegłosić MONARSZE, а żeby utworzyć wъ okolo siebie takъ mocną obronę, że wъ obecъ nięj nie odważyloby się wystąpić żadne pokuszenie do przymusu. Lecz gdybyśmy nawet przypuścili, że którykolwiek zъ nichъ byłъ wciągnięty do powstania gwałtemъ, czyżъ nie jestъ świętą jego powinnością dać zъ siebie przykładъ powierzonejъ jemu trzodzie wykonywać obowiązекъ wѣрноподданego i zъ czystemъ sumieniemъ wezwawszy całą siłę wiary na pomoc, stanąć niezachwianie wъ obecъ wszelkichъ pogrѣzekъ i gwałtówъ, i złożyć nawetъ własne życie na ofiarę. Gwałtemъ nie, nie takъ mówią i postępują ludzie, dla którychъ przysięga nie jestъ próżnymъ dźwiękiemъ, ale świętymъ obowiązkiemъ sumienia. Przytaczamy tu wysoce nauczający przykładъ stałości wъ wykonywaniu swego obowiązku, okazanej niedawno przezъ ludzi prostychъ prawosławnychъ włościanъ powiatu slonimskiego, którzy istotnie byli wъ bardzo niebezpiecznemъ położeniu.

Rzeczъ działa się 19 maja wъ miasteczku Byteniu powiatu slonimskiego gub. GrodzieŃskiej. O godzinie 10-tęj rano niespodzianie wszła banda dbrze uzbrojona powstańcówъ; natychmiastъ rozstawione zostały przedъ nichъ po wszystkichъ ulicachъ pikety, a oddziałъ składający się mnięj więcej zъ 80 ludzi, posunął się ku cerkwi prawosławnej, gdzie przedъ bramą ogrodzenia, zgromadzili się tłumnie włościanie; wъ tymъ czasie właśnie rozpoczęła się msza, którą odprawiałъ dziekanъ mѣjski ksiądzъ Pieszkowski. Zъtrzymawszy się przedъ ogrodzeniemъ cerkiewnemъ, naczelnikъ bandy natychmiastъ wystąpiłъ do ludu zъ przemową i przeczytałъ proklamację, wъ której nieznanі dobroczyńcy darowawszy ludowi podatki i czynszъ gruntowy, obiecywali swobodę wyznani i wskrzeszenie nacji; potemъ naczelnikъ bandy rozkazałъ ludowi; а żeby przysięgnano na wiernośćъ rządowi polskiemu. Ksiądzъ katolicki gotowy do przyjmowania przysięgi, byłъ jużъ tamie obecny. Włościanie po wysłuchaniu tychъ wszystkichъ przełożeńъ, obecnie i rozkaza, jednogłośnie zawołali: „Gromadъ! po co my mi-my słuchać tychъ bredni, chodźmy do cerkwi!“ i wszyscy śmialo, bezъ wahania się pośpieszyli do cerkwi. Po tymъ wypadku powstańcy usiłowali wywołać włościanъ zъ cerkwi, ale wszelkie ichъ pokuszenie było daremne: ani jeden włościaninъ nie wyszedłъ zъ cerkwi, wymywiającъ się obowiązkiemъ słuchania mszy świętej. Widzącъ taką nieugiętośćъ ze strony włościanъ i dbrze zrozumiawszy, że te „gromady“ prędzejъ można porąbać aniżeli przebylić na swą stronę, naczelnikъ bandy, grozącъ zemstą, pośpieszyłъ ze swymъ oddziałemъ wyjść zъ miasteczka.

Takъ postąpili bezbronnі włościanie otoczeni zbrojnymъ tłumemъ, którego zapalczywośćъ mogłaby zgubić wszystkichъ на мѣjscu, ale poczciwośćъ ichъ serca nie zadręgała przedъ niebezpieczeństwemъ śmierci.

Generalъ gubernatorъ po otrzymaniu wѣdomości о tymъ wypadku, rozkazałъ wyrazić podziękowanie ByteŃskiej gminie mѣjskiej i rozdać, wedle wyboru samychъ włościanъ, trzy medale на wstążce świętej Anny „za gorliwość“ dla trzechъ włościanъ, którzy najbardziejъ odznaczyli się wъ tęj pięknej sprawie.

W A R S Z A W A.

— Jego EksceleŃcja arcybiskupъ metropolita warszawski, ksiądzъ Feliński, wyjechałъ do Petersburga; wъ asystencjiъ Jego EksceleŃcji wyjechałъ kapelanъ ks. Leonъ Potocki, kanonikъ honorowy warszawski.

— Kradzieżъ wъ kassie głównejъ Krѣlestwa Polskiego. Czytamy wъ numerze 130 Dziennika Powszechnego: Dnia 27 zeszłego maja (8 czerwca) wykryta została wъ kassie głównejъ Krѣlestwa, kradzieżъ znacznychъ funduszówъ, największejъ części wъ listachъ zastawnychъ.

Posiadane szczegółowe specyfikacje tychъ, dozwoliły przedsięwziąćъ stosowne środki dla ubezpieczenia się względemъ listówъ zastawnychъ, co zapewne о wiele zmniejszy stratę.

Zarządzone niezwłocznie śledztwo prowadziłъ się. Wykazъ listówъ zastawnychъ skradzionychъ ogłoszony бѣdzie niezwłocznie.

— Wъ tymъ же numerze Dziennika zamieszczono następną uwagę: Człowiekъ о którymъ wczorajъ donieśliśmy, iż odebrałъ sobie życie wъ łazienkachъ Sіtkiewiczъ, okazałъ się być woźnyъ kassowyъ Koltunowski, jedenъ zъ tychъ, którzy byli znikli odъ czasu kradzieży popełnionej wъ kassie głównejъ Krѣlestwa.

— Oto co wъ N-rze 129 „Dziennika Powszechnego“ podano о Koltunowskimъ: Wczorajъ dnia 28 maja (9 czerwca) przyszedłъ do łazienekъ utrzymywanychъ przy ulicy Rybakі przezъ Sіtkiewiczъ, człowiekъ niewiadomego imienia i powołania, około 37 latъ wieku lѣciwy; wszedłszy do wanny, człowiekъ ten odjąłъ sobie życie, przeciąwszy szczyrzymъ arterję на lewej ręce u zgięcia łokcia.

(Inw. ross.)

— Odъ Warszawskiego Ober-Policmajstra. Jednocześnie zъ popetnieniemъ kradzieży zъ kassy głównejъ znakomitejъ summy własnościąъ skarbu Krѣlestwa, бѣдającejъ wydalili się zъ Warszawy bezъ wiedzyъ rządu, urzędnicyъ komissjiъ rządowejъ przychodówъ i skarbówъ: Kassjerъ głównyъ Stanisławъ Janowski i naczelnikъ buchalterjiъ Stanisławъ Hebda, а także woźniъ kassy głównejъ: Sebastianъ Bielinski i Mateuszъ Tyszkowski, pobytъ którychъ obecnieъ nie jestъ wiadomymъ; podającъ przeto do wiadomościъ publicznejъ rysopisyъ

вѣстно. Посему, сообщая для всеобщаго свѣдѣнія примѣты вышеозначенныхъ лицъ, прошу какъ всѣ власти, такъ и здѣшнихъ жителей, чтобы, замѣтивъ кого нибудь изъ сданныхъ лицъ, заподозренныхъ въ упомянутой кражѣ, благоволили сей часъ же дать о томъ знать ближайшему полицейскому начальству.

Примѣты: 1) Яновскій Станиславъ, главный кассиръ, лѣтъ 60, росту средняго, лицо продолговатое, глаза каріе, носъ продолговатый, волосы и рѣсницы черныя; 2) Гебда Станиславъ, начальникъ бухгалтеріи, лѣтъ 45, росту небольшого, лицо продолговатое, глаза каріе, зрѣніе слабое, носъ умеренный, волосы блондированы съ просѣдью. Возные главной кассы Царства Польскаго; 3) Бѣлинскій Себастьянъ, лѣтъ 50, росту средняго, глаза черныя, волосы и усы черныя, бакенбарды свѣже выбритыя, лицо круглое; 4) Тышковскій Матвій, лѣтъ 45, росту высокаго, борода и усы не имѣетъ, глаза голубые, волосы блондированы, лицо большое, въ лѣвомъ ухѣ сережка. Варшава 3 (15) іюня 1863 года.

Генералъ-маіоръ Левшинъ.

По представленію Его Императорскаго Высочества Намѣстника въ царствѣ польскомъ, Высочайше назначены указами 21 мая: любельскій каноникъ, ксендзъ Викентій Попель, временно-исполняющій обязанности ректора варшавскаго римско-католической духовной академіи—епископомъ плоцкой епархіи; варшавскій каноникъ, ксендзъ Константинъ графъ Лубенскій,—епископомъ августовской епархіи; прелатъ деканъ варшавскаго митрополитальнаго капитула, ксендзъ Павелъ Роневскій,—епископомъ, суфраганомъ варшавскаго архіепископа, и деканъ лосицкой ксендзъ Янъ Калинскій, возведенный его свѣтѣйшествомъ Папою на степень белзскаго епископа,—коадьюторомъ хелмскаго епархіальнаго греко-уніатскаго епископа, съ правомъ преемства.

(Dz. Pow.)

— Приказъ войскамъ кіевскаго военного округа. Мая 18 1863 года. Резервный сапернаго полубатальона подпоручикъ Зелінскій, сужденный военнымъ судомъ по полемымъ уголовнымъ законамъ, по обстоятельствамъ произведеннаго надъ нимъ дѣла и по собственному сознанію оказался виновнымъ въ томъ, что, состоя на службѣ Его Императорскаго Величества, не только не открылъ начальству сдѣланнаго ему студентомъ университета св. Владиміра Попелевичемъ и центральнымъ комитетомъ Царства Польскаго предложеніе пристать къ мятежу, какъ обязывала его къ тому присяга на вѣрноподданство и вѣрность службы, но даже согласился принять въ немъ прямое участіе. Будучи отправленъ 25 марта изъ г. Кіева въ м. Богуслава къ резервному саперному полубатальону, Зелінскій туда не явился, а отправился въ тарашанскій уѣздъ, гдѣ подъ именемъ Лукьяна Воли принялъ начальство надъ собиравшеюся тамъ шайкою матежниковъ. Когда эта шайка 30 апрѣля была разбита близъ дутанскаго лѣса и преслѣдована, то Зелінскій былъ взятъ въ плѣнъ близъ д. Исаекъ. По арестованіи, Зелінскій ложно называлъ себя дворяниномъ Лукьяновскимъ, настоящее же его имя и званіе были обнаружены уже впоследствии, когда Зелінскій былъ узнавъ офицерами и нижними чинами того же полубатальона, въ которомъ онъ служилъ.

Признавая подпоручика Зелінскаго виновнымъ: въ нарушеніи присяги на вѣрноподданство и вѣрность службы, въ поднятій оружія противъ правительства и въ начальствованіи вооруженною шайкою матежниковъ, на основаніи 561 и 569 статей I книги военно-уголовнаго устава, по предоставленной мнѣ власти, я опредѣляю: подпоручика Зелінскаго по лишеніи чина, дворянскаго достоинства и всѣхъ правъ состоянія, казнить смертію—разстрѣляніемъ.

Къ произведенному о подпоручикѣ Зелінскомъ дѣлу оказались прикосновенными:

1) Подпоручикъ 6 сапернаго батальона Баранецкій, передавшій Зелінскому предписаніе центрального комитета начальствовать надъ тарашанскою шайкою матежниковъ, и въ настоящее время неизвестно куда отлучившійся отъ своей команды.

2) Студентъ университета св. Владиміра Попелевичъ, который предложилъ Зелінскому первый участвовать въ мятежѣ.

3) Управляющій въ с. Луки, тарашанскаго уѣзда, сахарнымъ заводомъ Горецкій, который, бывъ главнымъ агентомъ въ томъ уѣздѣ отъ центрального комитета, имѣлъ предписаніе оного взять у графа Молодецкаго деньги въ пользу матежниковъ и участвовать въ тарашанской шайкѣ матежниковъ въ званіи сотника.

4) Червинскій, начальствовавшій шайкою матежниковъ, которая пришла изъ Богуслава и соединилась съ тарашанскою.

5) Управляющій имѣніемъ графа Молодецкаго Деко, выдавшій Зелінскому по предписанію центрального комитета тысячу рублей для матежниковъ.

6) Живущій въ г. Поневѣжъ ковневской губерніи, уволенный отъ службы изъ резервнаго сапернаго полубатальона подпоручикъ Курнатовскій, изболѣнченный въ перепискѣ съ Зелінскимъ о политическихъ дѣлахъ Польши.

и 7) Помѣщики кіевской губерніи черкаскаго уѣзда: мировой посредникъ Мацевичъ и братъ его, Перчевскій, чигиринскаго уѣзда Красносельскіе, Шиньковскіе и Зволнскіе и еще артистъ Марцинковский, которые были въ близкихъ сношеніяхъ съ Зелінскимъ въ бытность его въ черкасскомъ уѣздѣ, гдѣ по сознанію Зелінскаго, говорилъ онъ крестьянамъ о предстоящихъ грамотахъ, по показанію же крестьянъ подстрекалъ ихъ къ возмущенію.

Объ этихъ лицахъ я опредѣляю:

1) Подпоручика Баранецкаго, по имѣнтію предать военному суду по полемымъ уголовнымъ законамъ.

и 2) Объ остальныхъ же лицахъ сообщить гражданскому начальству, для опредѣленія степени ихъ виновности формальными слѣдствіемъ и поступленія затѣмъ съ ними по законамъ.

О таковой моей конфирмаціи, приведенной въ исполненіе надъ подпоручикомъ Зелінскимъ сего 18 мая, объявляю войскамъ вѣрному мнѣ округу, предписываю приказъ этотъ прочесть при собораніи воинскихъ чиновъ, въ роткахъ, эскадронахъ, батареяхъ, сотняхъ и прочихъ командахъ войскъ округа.

Командующій войсками Генералъ-адъютантъ Анненковъ 2.

позвѣсть wymienionychъ osób, wzywam tak wszelkie władze jak i tutejszych mieszkańców, aby za dostrzeżeniem kogośkolwiek z rzeczonych indywiduów, jako o kradzieży pomienioną poszlakowanych natychmiast o tém najbliższy urząd policji zawiadomili zechcieli.

Rysopis: 1) Janowski Stanisław, kassjer główny lat 60, wzrost średni, twarz ściągła, oczy ciemne, nos podługły, włosy i rzęsy ciemne; 2) Hebda Stanisław, naczelnik buchalterji, lat 54, wzrost niski, twarz ściągła, oczy ciemne, wzrok słaby, nos średni, włosy blond, siwiejące. Wozni kassy głównej Królestwa; 3) Bieliński Sebastian, lat 50, wzrostu miernego, oczy czarne, włosy i wąsy czarne, faworyty świeżo ogolone, twarz okrągła; 4) Tyszkowski Mateusz, lat 45, wzrost dobry, zarostu nie ma, oczy niebieskie, włosy blond, twarz duża, kołczyz w lewem uchu. Warszawa, dnia 3 (15) czerwca 1863 roku.

Generał-major Lewszyn.

W skutek przedstawienia Jego Cesarskiej Wysokości Namiestnika w Królestwie Polskim, na jaw żęć mianowani zostali ukazami 21 maja: lubelski kanonik ksiądz Wincenty POPEL czasowo pełniący obowiązki rektora warszawskiej rzymsko-katolickiej akademii duchownej—biskupem płockiej diecezji; warszawski kanonik ksiądz Konstanty hr. EUBLENSKI—biskupem augustowskiej diecezji; prałat dziekan warszawskiej metropolitalnej kapituły ksiądz Paweł RZEWUSKI—biskupem sufragana warszawskiej arcydiecezji; dziekan losicki ksiądz Jan KALINSKI poświęcony przez jego świętobliwość na biskupa belzkiego—koadjutorem chełmińskiego diecezjalnego greko-unickiego biskupa z prawem następstwa.

(Dzien. Pow.)

Rozkaz do wojsk kijowskiego okręgu wojennego 18 maja 1863 r. Rezerwowego półbatalljonu saperów podporucznik Zieliński, sądzony podług doraźnych praw kryminalnych, podług okoliczności sprawy i własnego zeznania, uznany winnym: iż zostając na służbie JEGO CESARSKIEJ MOSCI nietylko, że nie doniósł zwierzchności o uczynionej mu przez studenta kijowskiego uniwersytetu Popielewicza i od centralnego komitetu Królestwa Polskiego propozycji przystać do powstania, jak to był obowiązany przysięgą na wierność poddaństwu i wierność służbie, ale też jeszcze zgodził się wziąć w niem czynny udział. Będąc wysłany 25 marca z Kijowa do Bogusławia gdzie był rezerwowym batalljon, Zieliński tam nie przybył, a odjechał do taraszczańskiego powiatu, gdzie pod imieniem Eukasza Woli przyjął dowództwo bandy powstańczej. Gdy ta banda d. 30 kwietnia została rozbita przy Ługanskim lesie i ścigana, wówczas Zieliński został wzięty w niewolę koło Isajek. Po przywróceniu Zieliński fałszywie nazwał się dworz. Łukjanowskim, a rzeczywiście jego imię i nazwisko były wykryte później, gdy Zieliński był poznany przez oficerów i żołnierzy tegoż półbatalljonu gdzie służył.

Uznając podporucznika Zielińskiego winnym naruszenia przysięgi na wierność poddaństwu i wierność służbie, podjęcia broni przeciw rządowi i dowodzenia uzbrojoną bandą na mocy 561 i 569 art. I ks. woj. krym. ust., wedle nadanej mi władzy, postanowiłem: Zielińskiego pozbawiwszy rang, szlachectwa i wszystkich praw stanu ukarać śmiercią—przez rozstrzelanie.

W przewodzonej o podporuczniku Zielińskim sprawie byli w styczności.

1) Podporucznik 6 batalljonu saperów Baraniecki, który dał Zielińskiemu rozkaz Komitetu centralnego, aby przyjął dowództwo nad bandą taraszczańską i obecnie nie wiadomo gdzie się znajduje.

2) Student uniwersytetu s. Włodzimierza Popielewicz, który pierwszy namawiał Zielińskiego do przyjęcia udziału w powstaniu.

3) Rządca we w. Łuki, w p-cie Taraszczańskim w zakładzie cukrowniczym, Horecki, który będąc głównym agentem, w powiecie od Komitetu centralnego, miał rozkaz onego wziąć u hr. Mołodeckiego pieniądze na rzecz powstańców i brał udział w bandzie taraszczańskij jako setnik.

4) Czerwiński, naczelnik bandy powstańczej, która przysłała z Bogusławia i złączyła się z taraszczańską bandą.

5) Rządca dóbr hr. Mołodeckiego Deko, który wydał Zielińskiemu 1000 rubli dla powstańców z rozkazu Komitetu centralnego.

6) Mieszkańcy w m. Poniewieżu (gub. Kowieński) uwolniony ze służby z rezerwowego półbatalljonu saperów podporucznik Kurnatowski, obwiniony o korupcję z Zielińskim o politycznych sprawach Polski.

7) Obywatele gubernji Kijowskiej, czerkaskiego powiatu pośrednik Maciewicz i brat jego Perczewski, powiatu Czebrzyńskiego Krasnosielscy, Piukowsy i Zwolińscy, i jeszcze artysta Marcinkowski, którzy byli w bliskich stosunkach z Zielińskim, w czasie bytności jego w powiecie Czerkaskim i gdzie podług wyznania Zielińskiego powiadał włościanom o listach, a podług zeznania włościan podmałwił ich do powstania.

O tych osobach postanowiłem:

1) Podporucznika Baranieckiego po ujęciu go oddać pod sąd wojenny podług doraźnych praw kryminalnych.

2) O innych osobach uwiadomić władze cywilne dla postanowienia o ich winie przez formalne śledztwo i dla postąpienia z nimi podług prawa.

O takowej konfirmacji wykonanej na podporuczniku Zielińskim, 18-go maja, oznajmując wojskom mnie powierzonemu w okręgu, polecam rozkaz ten odczytać przy zgromadzeniu wojsk w rotach, szwadronach, bateriach i innych komendach wojsk okręgu.

Dowodzący wojskami, generał-adjutant Anienkow 2-gi.

IZABELLA.

PRZEZ PANIĄ WOOD.

(Przekład z angielskiego.)

(Dalszy ciąg, ob. N. 61.)

— On w samej rzeczy nie brzydki — mówiła do towarzyszek swoich, w chwili, kiedy Lewison przechodził koło ich domu.

— Szkaradne stworzenie! — zawołały tamte chórem. — I taki człowiek śmie rywalizować z Carlisle!

— Patrzcie! — mówiła Afi — porwali go policjanci, włożyli mu kajdanki, za co?.. co on zrobił?..

— Kto? co? kajdanki! komu? — zawołały służące.

— Panu Franciszkowi Lewison. Ale cicho, słuchajmy co mówią. — I zaczęły patrzeć i przysłuchiwać się. Biedna Afi nie nie mogła zrozumieć z tego co się dzieje. Odpowiedź, którą słyszała panna Kornelja i pani Dobeł nie doleciała do niej.

— Co mówią? — spytała. — Mój Boże — rzekł służący, który miał słuch delikatniejszy — mówią, że przyaresztowano ich za zabójstwo George'a Galidżona, ojca twego panno Afi? Pana Franciszka Lewisona i Otawja Betela.

— Co mówisz? — spytała zmieszana Afi. — Lewison jest zabójcą, a Ryszard Gar niewinnym.

Same te dźwięki naprowadziły już ją na drogę, pierwej nim zrozumieć mogła prawdziwe znaczenie wyrazów. Dostała nagle spazmów, zadrżała i upadła zemdlna na ziemię.

XLI.

Przyszedłszy do siebie, Afi Galidżon musiała wyjść od panny Kornelji tą samą drogą, którą przysła. Było to stworzenie gietkie nad wszelki wyraz zdziwienie, po chwili wracało znowu wesołe usposobienie. Afi powołała do pani Latimer, mizdrząc się i bawiąc się jedną ręką koronkową chusteczką a drugą podtrzymując z przesadą falbany swjej sukni, chcąc przytém pokazać w całym blasku haftowaną spódniczkę i safjanowe buciki na wysokich korkach.

Niedaleko domu panny Kornelji był sklep, gdzie się sprzedawało masło, sery, wędlina, sadło, — sklep dobrze przez poprzedniego właściciela utrzymany. Teraz zaś kupił go młody człowiek Giffin, który, jak czytaliśmy w ogłoszeniu,

przyjechał z Londynu. Poprzednik jego wyszedłszy na tym handlu dobrze, porzucił kupiectwo. Mówiono, że i Giffin dobrze wyjdzie. Już dla tego samego, że panna Kornelja brała w jego sklepie, można było mieć wyobrażenie o dobroci towarów jego.

W chwili, kiedy Afi przechodziła koło sklepu, Giffin jaśniał we drzwiach jak słońce; w sklepie gizeł krzątał się koło beczki z masłem. Afi zatrzymała się. Giffin zachwycił się nią na prawdę, a ona zawsze przygotowana do podobnych wypadków, potrafiła już zważyć go ku sobie.

— Jak się ma panna Galidżon — zawołał z zapalem, podnosząc i okręcając koło pasa fartuch dla tego, że Afi dała mu raz uczuć, że nie lubi fartuchów.

— Jak się pan Giffin ma? — spytała z przesadą, udając, że tylko co go spostrzegła.

I Afi raczyła zostawić końce paluszków w jego ręku, mizdrząc się i bawiąc koronkową chustką, woalką i lokami.

— Sądziłam, żeś pan zamknął sklep i odpoczywasz.

— Mam interesa — mówił Giffin, przypatrując się wdziękowi Afi, które dziś niezwykle jaśniały. — Gdybym wiedział, żeś się panna na dziś uwolniła, możebym zamknął sklep, w nadziei, że spotkam pannę.

Te słowa i zachwycenie jego, były szczerze, Afi zrozumiała, że można z nim obchodzić się z góry.

— Prosty jak gęś — pomyślała.

— Wielką mam przyjemność patrzeć na pannę z okien mego sklepu. Kiedy panna idziesz, mnie się zdaje, że słońce jaśnieje świeci.

— Mój Boże! — zawołała Afi, odrzucając głowę z wabnym uśmiechem, — cóż panu z tego? Mógłbyś mnie pan widzieć przed dwoma godzinami, gdybyś miał lepszy wzrok. Byłam u panny Kornelji — mówiła tonem osoby chwalcącej się wizytą u księżniczki.

— Gdzież były oczy moje! — zawołał Giffin z żalem i goryczą. Pewno w tych drogich beczkach z masłem.

— Co to znaczy? — spytała Afi, słysząc dolatujące do niej od czasu do czasu krzyki.

— Wyborecy witają Carlisla; wszak panna Galidżon wie, że go wybrano.

— Nie wiem.

— Drugiego porzucił przyjaciele.

Wybrałiśmy Carlisla. Niech go Bóg błogosławi! Takich jak on ludzi mało. Ale powiedz mi panno Galidżon, co drugi zawinił? Czyż on zabójca? Nie nie mogłem zrozumieć. Ale wszyscy wiedzą, że dawniej był to porządny niegodziwiec.

— Nie mów mi pan o tém — mówiła Afi — zabójstwo nie może być przedmiotem rozmowy z młodą osobą.

I układając malowniczo falbany i koronkową chusteczkę, Afi z gracją odeszła.

— To będzie niezła partja, — rozmyślała sama z sobą. — Ma się rozumieć, że się niepokazę w sklepie, chyba będę musiała wziąć cokolwiek, tak jak i drudzy kupujący. Mieszkanie za sklepem przesłizne, postaram się, ażeby było umeblowane porządnie. Każę mu kupić fortepian, jak się to zwykle u porządných ludzi dzieje. Będę miała dwie niańki, kucharkę i służącą. Nie wyjdę za mąż, póki niebędę miała do usługi tych popychadeł zdalnych do wszelkich robót. Giffin poczeiwy, zgodzi się na wszystko. Zobaczymy. Dobrze zastanowiwszy się, trzeba przyznać, że wcale niezła partja. Szkoda, że się tak brzydki nazywa. Giffin, Joe Giffin!... Czy można pozwolić nazwać siebie pani Giffin! Ale... Ach mój Boże czego pan chcesz?

Te nadpowietrzne marzenia, przerwał Ebencher James. Śpiesząc dogonić ją, nieraz nastąpił jej na suknię. — Jak się masz Afi! — Wcale nie potrzebuję pańskiej natarczywości. Nazywasz mnie tylko Afi, a nieraz już prosiłam pana, ażebyś się nie poufali. Mówiłeś Giffinowi, jakoby jestem jedną z twoich dawniejszych przyjaciółek... — Alboż to kłamstwo? — Nie, — rzekła Afi z gniewem. — Byłeś wiejskim komedjantem... — A czém sama byłaś? — odrzekł Ebencher spokojnie, znacząc i z dobrodusznym uśmiechem. Afi poczerwieniała i podniosła rękę z groźącą postawą. Gdyby się to nie działo na ulicy, Ebencher doświadczyłby jej siły. Afi opuściła rękę i stała nieruchoma.

— Jeżeli sądzisz, że twoje zamiary względem mnie mogą mnie zaszkodzić, to się mylisz.

— Za cóż się gniewasz Afi? Nie myślcie ci szkodzić. Czyżby mi się to udać mogło, gdybym spróbował? Mam

dość swoich kłopotów i nie mam czasu myśleć o kim innym.

— Dość tego, teraz mię zostaw. Nie wypada mi iść obok ciebie.

— Dobrze, wybawię cię z tego kłopotu i oddalę się, jeżeli mi dasz słowo, że wypełnisz jedno polecenie. Potrzebuję cię do sądu, nie opóźniaj się proszę.

— Mnie potrzebują do sądu? mnie? i dla czego?

— Nie spóźnij się — powtórzył Ebencher. — Widziałas, że twego starego znajomego Lewisona uwieziono.

Afi tupnęła nogą, przerywając mu z gniewem. — Mów pan ostróżniej.

— Nie dziwacz się Afi; nadymanie się twoje mnie nie przestrasza, wiesz gdzie ciebie i jego widziałem...

Afi nagle się zmieniła i ze strachem i przerażeniem powiedziała zeicha, starając się uspokoić.

— Nie nie wiem o tém zabójstwie i nie pójdę.

— Musisz — odrzekł Ebencher, oddając jej rozkaz na piśmie. — Oto wezwanie.

— Nigdy nie będę oskarżać Lewisona — mówiła zeicha, drąc na kawałki wezwanie. Przysięgam, że nie pójdę. — I odeszła spokojnie.

— Nie spóźnij się! — wołał za nią Ebencher.

— Nie spóźnij się! — powtórzyła, rzucając oczami. — Nie zaciągniecie do sądu ani przemocą, ani podejszcie.

— Ależ drapnę! — pomyślał Ebencher. — Wszak to Betel! — rzekł do siebie — powiem mu o tém.

Afi wróciła do domu, pani Latimer była cierpiącą i nie wychodziła.

— Otrzymałam smutną wiadomość krewna moja umiera i chce się ze mną widzieć. Pierwszym pościąganiem muszę jechać...

— Mój Boże! — zawołała pani Latimer — jakże zostanie bez ciebie?

— To prośba umierającej — mówiła Afi płaczącym głosem i zakryła oczy chustką. Inaczejby nie opuściła pani w chorobie.

— Dokądże jedziesz? i czy na długo?

Afi wskazała pierwsze lepsze miasto, mówiąc że za dni kilka wróci.

— Jakaż to krewna? Sądziłam, że oprócz Joice i ciotki Ceen nie masz więcej krewnych.

— To druga ciotka — odrzekła Afi — nie wspominałam pani o niej; ponie-

waż byłam z nią źle. I właśnie dla tego chcę spełnić jej prośbę.

Afi nie traciła nigdy przytomności umysłu, była do wszystkiego przygotowaną, nie można więc było zbić jej z tropu. Pani Latimer zezwoliła. Afi przebrała się, śpiesznie ułożyła część rzeczy swoich i z workiem podróżnym w rękę wyszła z domu.

— Jak się ma panna Galidżon? — spytał, podchodząc do niej znajomy jej policjant — śliczny dzień nieprawdaż?

— Dość piękny — rzekła, nierada, że ją zatrzymano — nie mam czasu, śpieszno mi.

I poszła prędko. Lecz tuż obok niej szedł policjant. Afi nie szła, ale biegła, i on biegł przy niej.

— Czego się panna tak śpieszy?

— To do pana nie należy. Powiem o tém kiedyś.

— Można przypuścić, że śpieszysz na kolej żelazną.

— W samej rzeczy. I żeby dogodzić twę ciekawość powiem ci, że jadę na przechadzke.

— Czy na długo?

— Jutro zapewne wrócę. Czy to prawda, że Carlisla wybrano?

— Tak jest. Proszę nie zwracać się w tę stronę.

— Dla czego? toż najprostsza droga do stacji.

Policjant zlekka położył rękę na jej ramieniu.

— Cóż to za żarty? Mówię, że nie mam czasu do stracenia. Odejm rękę, — dodała z gniewem, czując, że policjant silniej przyciska rękę.

— Przysięgam, że nie pójdę. — Pójdę spokojnie; zdejm pan rękę.

Za kilka chwil posadzono ją w małym pokoiku o jednym oknie.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Cześć Nieurzędowa.

OD REDAKCJI.

Kurjer Wileński

w drugim półroczu roku 1863 wychodzić będzie w tej samej formie, układzie i treści.

Po skończeniu powieści pani Wood, bezzwłocznie drukować będziemy przekład utworu znanego angielskiego pisarza Karola Seelsfielda, p. t. *Bob Rock*, powieść na tle zwyczajów i życia mieszkańców Texasu.

CENA GAZETY:

W Wilnie: półroczna od 1 lipca do 1 stycznia rsr. . . . 5.
Z przesyłką — . . . 6.
W Wilnie: kwartalna od 1 lipca do 1 października rsr. . . 3.
Z przesyłką — . . . 3 k. 50.
Miesięczna 1.

Ponieważ w wielu miejscach urzędy pocztowe przyjmują już przesyłki pieniężne, upraszamy przeto o rychłe odeślanie zaległych należności za upłynione kwartały.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

WIEDEN, piątek 12 czerwca.

Wiadomości z Aten z dnia 6 oznajmują, że przybycie do tej stolicy króla jest oczekiwane w miesiącu lipcu. Rozeszła się pogłoska, że Józefy nie zgadzają się na połączenie z Grecją, chyba pod warunkiem utrzymania teraźniejszych praw podatkowych i ustawy wyborczej. Poszarpano w Elis wizerunek króla Jerzego; musiano użyć gwardji narodowej. Donoszą z Konstantynopola, 6 czerwca, że odpowiedź francuzka na notę turecką w rzeczy kanału suezkiego została doręczona; zaprzeczają ona, aby zbudowanie kanału miało zagrażać dobru Portu.

LONDYN, niedziela 14 czerwca. Donoszą z Now-Yorku, 3 czerwca, że ustanowiona komisja na zniesienie niewolnictwa prosiła prezydenta Lincolna o oddanie dowództwa nad pułkami czarnych generałowi Fremont. P. Lincoln miał odpowiedzieć, że chętnie to uczyni.

POZNAN, sobota 13 czerwca. „Gazeta Poznańska“ umieściła ostrzeżenie konsystorza arcybiskupiego tego miasta, że ani breve papieskie, ani okólnik arcybiskupi, nie czynią zmian z powodu tysiącletniej rocznicy wprowadzenia chrześcijaństwa o podobnej rocznicy wstąpienia Piasta na tron polski.

PARYŻ, poniedziałek 15 czerwca. Monitor powszechny ogłasza list pisany przez cesarza do generała Forey, z oświadczeniem żywego zadowolenia j. c. m. z powodu wzięcia Pueli.

Cesarz wyraża w tym liście: „Oceniam mężstwo wojska, któremu przyszło walczyć z nieprzyjacielem, który był dla nas silniejszy, niż dotychczas. Wierzę, że zwycięstwo nasze przyniesie nam wielkie korzyści. Nie myślę o pocieszeniu, że niebyły ono daremne ani dla dobra i czci Francji, i dla dobra cywilizacji.

„Nie jest naszym celem narzucenie Meksykanom rządów przeciwnego ich woli, ani dozwolic, aby zwycięstwo nasze służyło jakimkolwiek stronnictwu. Pragnę, aby Meksyk zakwitł nowym życiem; aby Meksykanie odrodzeni przez rząd oparty na woli narodowej, na zasadach porządku i postępu, na uszanowaniu praw narodów, uznali, w stosunkach przyjacielskich, że winni są Francji pomocy.

Monitor powszechny ogłasza także doniesienie generała Forey, z którego widać, że pobicie generała Comonfort przyszkodziło zaopatrzeniu żywnością Pueli, która już dawno głód cierpiała. Skoro warownie. Tektimehukańskie zostały zdobyte przez Francuzów, generał Ortega zażądał kapitulować; czego gdy generał Forey odmówił, dał rozkaz rozwiązania wojska, polamania broni, zalania składów prochowych i uwiadomił generała francuzkiego, że załoga zastępuje obrony i oddaje się w jego rozporządzenie. Generał Forey donosi, że wojsko wkrótce pociągnie na Mexico.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— S. P. KORNEL UJEJSKI. — Ręka Pańska znowu ciężko dotknęła uszczuplone wielo niewygodnym stracił literatury. Maż podniosłego serca i natchnienia, po stracie Adama, Zygmunta i Juliusza, jeden już może tylko, którego pieśń tumała górnym lotem trzymać się nad padły ziemskimi — zamilkł na wieki. Dnia 10 bież. m. przenosił się do wieczności w Korytnicy śp. Kornel Ujejski, w samej pełni sił życia, bo licząc zaledwie lat 40. Dzienniki warszawskie, które tę boleśnią dla całej powszechności wiadomość przyniosły, podają kilka szczegółów o poecie i wycieczki prac jego. Skorzystamy z tego w następnym numerze naszego pisma. — Pokój zadowolony mógł!

— NOWE ORGANY. — W m. Cudzeniszczonach (pow. wileński), temi czasy zostały ukończone i stanęły w kościele koszty nowego organu zbudowanego przez p. Dłużniewskiego, o którym niedawno w Kurjerze, w korespondencji z Nowogródka z tegoż powodu było chlubne wspomnienie. Taki wypadek w kronikach parafjalnych nieczęsto się przytrafia, a ponieważ organy w kościołach naszych bardzo ważne zajmują miejsce, nie od rzeczy więc

będzie skorzystać ze sposobności i kilka słów w tym przedmiocie powiedzieć. Organy, jak wiadomo, jest to instrument podobny do zęgaru lub innej maszyny działającej, zawierający w sobie wiele kółek, sprężyn, wentylów, kanałów, komunikacji i dud i t. p., co wszystko razem wzięte stanowi jedną skomplikowaną, która w potrzebie będąc ożywiają wibracją powietrza, wydaje różne tony. Ta skomplikowana całość nie zawsze jest jednolitą; w niej może być mniej lub więcej maszyn, więcej lub mniej fletów i dud; stąd też instrument bywa większy, lepszy, trwalszy, wygodniejszy do grania i przeciwnie. Przy urządzeniu więc w kościele nowych organów, przy zamawianiu takich u fabrykantów, trzeba wiele i bacznie w rzecz wglądać, niemożna nigdy spuszczać się na czyjś pomysł, na luzne zapewnienie dobroci i wartości. U nas sumienność artystów jeszcze nie zbyt wyrobiona, a słabość udawania gorszego za lepsze przed niewiadomymi profanami jest słabością częstą dającą się widzieć. Lecz wracając do organów o których mowa, w nich p. Dłużniewski nie okazał tej słabości, owszem dał poznać tu pod wszelkim względem swą biegłość w sztuce, tudzież staranność w wykonaniu i w możliwym udoskonaleniu maszyn. Chciałbym być tu jak najwięcej, lecz dla pożytku tych, którzy myślą i starać się będą o nabycie nowych organów, chcę przy tej okazji jeszcze niektóre godniejsze uwagi szczegółowo wyliczyć. Organ nowozbudowany cudzenicki nie jest zbyt wielki, jest o 8-u głosach czyli regestrach, które są: Viola-Gamba, Flaut-Major, Princypal, Julia, Quinta, Octava, Superoctava i Mixtura; lecz siła jego głosu może być w porównaniu z siłą 12-tu regestrów innej fabrykacji. W nim znajdują się 2 regestra 8-mio-stopowe (1 ołtawy); a gdy dla ich wygodnego pomieszczenia organ przyjął rozległy kształt objętości, stąd siła i moc głosu jego stosunkowo stała się większą, potężną. Dudy tak na froncie jako też i wewnątrz, nie są tu cynowe lub ołowiane, lecz z cynku, który lubo o połowę tańszy od cyny, lecz dla swojej większej twardości przedstawia materiał bardzo dogodny do użycia i trwałość zapewniający.

Dla szczeru, które często w organach lubią składać swe gniazda i odbywać biesiady, organ o którym mowa, zrobiono zupełnie nieprzystępny. Wentyle i klawiatura cała o 4 1/2 oktawach są zrobione z drewna czarnego w wodzie przez długi ciąg lat moczonego, co zagarza ich trwałość i ozdoby. Dwa mchy wielkie do nabierania powietrza również z drewna dobrego, spajane są w miejscu zawias żyłami dla większej mocy; na nich zewnątrz nigdzie niewiadę naklejanej skóry, co zazwyczaj jest zabawką dla myszy, w całym też organie skóry zewnątrz nigdzie niema. Klawiatura lekka i łatwa do grania, klucze odmykają się lekko. Cena przystępna rs. 300, z materiału fabrykanta, nikogo zda się do posiadania podobnego instrumentu, lub zbudowania innej wielkości i struktury odstraszać nie będzie. A potrzeba jest wielka w wielu naszych kościołach, już to zbudowania instrumentów nowych, już reparacji i strojenia starych organów! W tym punkcie w wielu naszych kościołach zgorszenie jest wielkie: oby rychlej Bóg dał natchnienie wszystkim, kogo się to dotyczy.

To com powiedział zda mi się dostatecznym będzie do udowodnienia dobroci i wartości instrumentu o którym mowa, jak również do przyznania słuszności panu Dłużniewskiemu ze Stonima. Dzieło jego własne przynosi mu chlubę większą nad wszelką pochwałę ustną lub rytą na kamieniu. — To wszakże nikogo uwalniać nie powinno od czuwania, którego potrzebę wyrażaliśmy wyżej. Radzę owszem każdemu w tym interesowanemu o wszystkim szczegółowo z fabrykantami się umawiać, a nie zaszkodzi umowę i na piśmie zanotować i drobnych szczegółów nie pominąć o mechanizmie wewnątrz, również o gatunku drewna zewnątrz pomówić, czas rozbicia i dostarczenia mocno zaważać, przy odbiorze wszystko sprawdzić, nie polegając na słuchu, znajomości rzeczy, lub tych którzy ją mają koniecznie się radzić, a wówczas obie strony będą zadowolone, jak kościół cudzenicki, który przy tym oświadcza podziękę parafjanom za składkę na ten cel święty.

— TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE. Dnia 28 maja w lokalu Towarzystwa odbyło się losowanie zakupionych przez dyrekcję tegoż obrazów i dzieł sztuki. O godzinie 11-tę zebrał się licznie akcjonariusze, do których po zagajeniu posiedzenia, prezes Towarzystwa, książę Władysław Sangusko w następnym odezwał się słowami: „Sprawozdanie, które będę miał zaszczyt przedstawić panom, okaże, iż nasze Towarzystwo ma silną podstawę w kraju i żeśmy się zupełnie omylili, gdy przed dziesięćmi laty, zakładając z nieśmiałością pierwszy początek onego, sądziliśmy, że ta próba się nie uda i że za parę miesięcy będziemy przymuszonymi rozwiązać słaby zaród instytucji niestosownej do obyczajów i usposobienia narodu. W tym roku także słusznie przewidywać można było, że nie przetrwamy obecnego przesilenia jednak rezultat inaczej okazuje, bo zamiast ubytku mamy wzrost; mamy go w liczbie akcjonariuszów i w postępie artystów narodowych. Sądzę, że możemy takim rezultatem się cieszyć; niech się młodzież uczy i kształci, niech się kraj cywilizuje, na tym ojczyzna pewno nie straci. Obowiązkiem moim przy dzisiejszym posiedzeniu jest złożyć publiczne dziękuję panom agentom naszego Towarzystwa, jako najgłośniejszym czynnikom powodzenia naszego.“ Później książę przedstawił stan kasy Towarzystwa, z którego okazało się, że w ciągu upłynionego roku Towarzystwo miało do swego rozporządzenia przeszło 19,000 złr., których po opędzeniu wszystkich wydatków pozostało rezerwowem na rok

przyszły 3,400 złr. Wylosowano 68 obrazów różnej wartości, między którymi były dzieła warszawskich artystów, jako to: Wojciecha Gersona kościół św. Anny przy nowym targu; Widok Olawy pod Gdańskiem Alfreda Schuppaga; Treść z czasów Jana Kazimierza Pillatego; Wyprawa na polowanie Synpewskiego i inne. Cztery obrazy zakupione zostały przez prywatne osoby, a między temi: Odjazd chłopów z targu, Pillatego. (G. P.)

— POWIĄSTKI DLA DZIECI. Znanego pisarza Jan Chęciński, przetłumaczył „90 powiastek dla dzieci, księga kanonika Smidta.“ Dziełko to wydane nakładem Gebethnera i Wolfa, wydrukowane zostało w Krakowie w drukarni Z. I. Wywiakowskiego 1863 r. Każda powiastka kończy się wierszykami, które w przekładzie p. Chęcińskiego nabrały nowego wdzięku i cechy czysto-polskiej. W całym tem dziełku znać, że tłumacz nie zapominał na chwilę o pracy jego przeznaczonej do użytku dzieci polskich, taka czystość języka i prostota stylu są w nim zachowane. Sliczny wierszyk oryginalny, zamieszczony jest jako wstęp do dzieła. (G. P.)

— KORRESPONDENCJA AUGUSTA III. W pozostałych rękopismach zmarłego septemwira St. v. Nagy, między innymi znajduje się oryginalna Korrespondencja Augusta II. króla polskiego z Werscem. Oprócz tego pociąg Zriny, dzieła Ozoray'a Tinodi i t. p. (G. P.)

— BIBLIOTEKA DZIECINNA 10 GROSZOWA. — Dowiadujemy się o projekcie księgarza Celsa Lewickiego, niezmiernie pożytecznym jeżeli przyjdzie skutku i wykonany zostanie z należytym staraniem a nie na chybił trafił, jak wiele naszych przedsięwzięć literackich. Mówimy tu o „Bibliotece dziecinnej“ 10 groszowej. Publikacji takich dla dzieci tysiącami liczą mianowicie Niemcy i Anglii, rozumiejąc dobrze, że oświata powinna przede wszystkim zaczynać się od wieku dziecinnego, mianowicie zaś w klasach średnich. Dla dzieci zamożnych nauczyciele, guwernerzy-korrespondenci, piękne albumy, bogate wydania stoja otworem; uboższe dzieci nie dotychczas nie mają. Nieprzystępna cena wydań lub zupełny brak jest tego powodem. Dobrze więc robi p. Lewicki, że chce temu zaradzić. Tylko niech do swojej Biblioteczki robi wybór starych nie tandetny. Wolimy mniej a rzeczy dobre, pisane nie na zamówienie, uproszenie jak to dotąd zwykle ma miejsce, ale z powołania, z poczucia potrzeby, z miłości dla młodego pokolenia. Nie idzie nam tu o głośne imiona, bo nie każdy pisarz utalentowany nawet śmie pisać dla dzieci, nie idzie nam o oryginalność, ale idzie o stosowność, dobór treści, o szlachetność formy przy całej prostocie. Wszakże taka Biblioteczka ma być wzorem myślenia, uczucia, źródłem nauki dla umysłów, które takimi mieć będziemy jak je urobimy. Z niecierpliwością więc oczekujemy pierwszego tomu tej Biblioteki, aby się z tą publikacją bliżej zapoznać i osądzić sumiennie, bez konwenansów czy godną jest lub nie polecać ogólnie. Myśl to dobra, wszystko zaś zależy od wykonania. (G. W.)

— HANDEL RYZYKI. — Donoszą nam z Rygi pod d. 3 czerwca: Obrachowaliśmy dotychczasowy tegoroczny nasz zasilek z nawigacji, i oto ośmy otrzymali na 251 statku Dwińa; konopi 74,767 berkowców, lnu 1,790, pączesi 800, przędzy 2,260, lnu 443, świec łojowych 282, tytoniu 24,724, oleju konopnego 2,621 berk., siemienia lnianego 93,015 cztw., koponiego 13,227, owsa 61,023 żyta 5,571, jęczmienia 331, pszenicy 146 cztw., rohoż 384,000 sztuk. Jest to, jak wiadomo, jedna z najważniejszych podstaw całorocznego handlu naszego miasta. Rzeczy na giełdzie idą dosyć niepomyślnie. Konopi sprzedano Anglikom 350 berk, zwyczajnych po 126, 123 i 120 rubli, po tej samej cenie i teraz kupują; za cienkie dają po 123 rubli, a za grube o 2 ruble więcej. Len w szczyplowych ilościach sprzedawano po 45, 42 i 36 rubli. Za olej konopny dają po 50 rubli, ale kupujących niema. Za siemię konopne 90 f. dadzą po 6 1/4 rub., siemię lniane popytują niema; za 6 1/2 m. dadzą po 8 1/4 r. Jęczmień kurlandzki 104 f. stoja na 84 r. Owsa poszukują, i za 74—75 f. dadzą po 62 1/2 rub., a za 76 f. po 83 rub. Żyto 115—116 f. sprzedawano w małych partiach po 97 rub.; za 116—119 f. nawet po 98 r. placie nie chea.

ROZMAITOŚCI.

— W r. 1837 we Francji u cieśli Grandemana urodziło się dziecko bez rąk i bez nóg. Rodzice jego, obarczeni liczną rodziną i biedni, byli w rozpacz, bo oprócz kalekiego Karola mieli jeszcze czworo dzieci i każdemu z nich trzeba było dać wychowanie. Biedna matka, trzymając na ręku nieszczęśliwego, pocieszała się myślą, że kaleka ten nigdy jej nie opuści, że będzie potrzebował jej opieki i ją jedną kochać będzie. Chłopczyk umierał się do niej czule jakby ją rozumiał. Rodzice postrzegli, że dziecko nad wiek się rozwija umysłowo. A matka nie posiadała się z radości, słysząc rozumne zapytania i odpowiedzi ukochnego syna. Kiedy miał lat 4, zauważano w nim nadzwyczajną zdolność do matematyki. Dwa lekarze będący przy urodzeniu Karola, nieważając na biedny stan rodziny, postanowili rozwijać w nim zdolności, wynagradzając kalecstwo ciała, w początku dawali mu łatwe zadania, potem wykładałi prawidła matematyczne, ale pojeżność kaleki wyprzedzała ich zawsze. Pamięć miał nadzwyczajną, zdolności jego zadziwiali wszystkich. Ojciec nie szczędził ostatniego grosza, dobroczynni ludzie pomogli i Karol odebrał wyższe wychowanie. Lekarze radzili mu pojechać do Paryża, gdzie w r. 1852 piętnastoletni Karol zdał egzamin z nauk matematycznych i zyskał pochwały uczonych i profesorów. Odład Karol stał się podziwem ogółu. I ków.

Pracą swoją udało mu się zwrócić rodzicom koszt na niego włożone. Nieszczęśliwy ten mógł nie tylko dać przyzwolte utrzymanie matce, ale nawet otoczyć ją pewnego rodzaju zbytkiem, bojąc, że nie mógł otoczyć takąż opieką ojca, który umarł przed kilku laty. Karol zwiedził Europę i wszędzie wzbudzał podziw uczonych swemi matematycznymi zdolnościami. Wówczas kiedy dla innych matematyków potrzeba było kilka dni czasu dla rozwiązania jakiegoś matematycznego zadania, on uskuteczniał to z największą łatwością natychmiast. Nadto Grandemana rozstrzygnął i takiego rodzaju zadania, nad którymi bezskutecznie wiele uczonych po kilka lat pracowało. Niewiadomo gdzie teraz ten cud natury znajduje się, a nawet czy żyje. Wszakże o śmierci jego pisma publiczne nie zaniechałyby donieść. W każdym razie gdziekolwiek on będzie, wszędzie mu towarzyszyć będą zasłużona chwala i najwyższe współczucie. Wyjątkowe położenie Grandemana wzbudza litość, ale jego przymioty i zdolności godne są podziwu. Charakter jego łagodny, dobry, uprzejmy, zawsze wesoły.

— Niedawno w „Hotelu pocztowym“ w Paryżu zbierali się członkowie europejskich pocztamtów, naradzając się o urządzeniu wspólnego systemu międzynarodowej poczty. Byli tam obecni przedstawiciele Stanów Zjednoczonych, i wszystkich państw europejskich, oprócz tureckiego, greckiego, rzymskiego, rosyjskiego i kilku drobnych niemieckich państw. Obradowano nie tylko nad wprowadzeniem jednolitego systemu opłat, ale nawet i nad jednolitością ustaw pocztowych i wagą ciężarów; oprócz tego ma się zawiązać korespondencja ogólna między cywilizowanymi krajami, tycząca się ulepszenia w przesyłaniu ciężarów i listów, jakie uważają za bardziej praktyczne i użyteczne.

— W Stanach Zjednoczonych daje się uczuć wielki niedostatek papieru do pisania. Amerykanie wysyłają się wyszukując surrogatu mogącego się na ten cel przydać i zdaje się, że ich wytrwałość pomyślnym skutkiem uwieńczona została. Papier wyrobiony z drzewowego lubu, zwrócił na siebie szczególną uwagę fabrykantów, ponieważ wyrabianie jego nierównie jest tańszem od wyrobu zwyczajnego papieru. Dziennik Bostoński drukuje się już na nowo-wynalezionym papierze. Wynalazca otrzymał przywilej, a w Pensylwanji założono już fabrykę zajmującą się nie tylko wyrobem nowego papieru, którego sprzedaż przynosi co rok do 600 dolarów czystego dochodu.

— Wojsko austriackie liczy do 20,000 żołnierzy wyznania mojżeszowego. W tej liczbie 600 wyższej rangi, tudzież lekarzy, rachmistrzów wojskowych i t. d. Z oficerów jest 2 majorów, 4 rotmistrzów, 4 dowódców kompanji, 15 poruczników i 35 podporuczników.

— Niejakis M. Ch. — idąc trotuarem jednej z paryskich ulic, spotkał chłopaka, który czegoś szukał gorzkie roniąc łzy. — „Co ci takiego?“ zapytał pan Ch. — „Mama dała mi sou, ażebym kupił dla niej mięką, a ja mam go stracił.“ — „Nie masz czego płakać, oto sobie sou, idź i kup mięką dla swojej matki.“ — Po tych słowach p. Ch. oddalił się. W tém usłyszał iż za nim ktoś biegnie. Obejrzał się i ujrzał przed sobą tegoż samego chłopaka, który podbiegłszy doń, zawołał drżącym z radości głosem: „Panie, znalazłem swoje sou, a oto jest te, któreś dał.“

— Pod koniec marca b. r. załokowano, na wielkim placu Bethune, menażerję pod zarządem pani Chevrier i p. Faimali. Jednego dnia ogłoszono, że pan Faimali, po raz pierwszy, wejdzie do klatki tygrysa. Wieczorem, liczna publiczność zebrała się na widownię. Skoro programca zwierząt wszedł do klatki, uczucie trwogi opanowało widzów. Człowiek ten dowiódł, że może zmusić drapieżne zwierzę do posłuszeństwa, a publiczność zawołała: dosyć, dosyć, wychodź! Lecz ośmielony widocznie powrotem, Faimali chciał dalej posunąć swoje doświadczenia. Tymczasem, dla niewiadomych przyczyn, tygrys raptownie z pokornego stał się zuchwałym, położył się wprost przed klatką i groźnie spojrzął na swojego pogromcę, Faimali pojął niebezpieczeństwo swojego położenia i usiłował oddalić zwierzę ode drzwi. Nie mogąc tego dokazać, uderzył go trzykrotnie pałką. Tygrys skoczył i obalił go na ziemię. Chwila była okropna. Widzowie krzyknęli i większa ich część rozproszyła się; dozorcy zaś menażerji poczęli bić tygrysa przez kratę, ażeby zmusić go do wypuszczenia swych ofiar. Faimali tymczasem nie stracił ducha: upatrzywszy stosowną chwilę, uderzył tygrysa łokciem po karku tak mocno, iż się ten zerwał. Faimali powstał. Odmknęto mu drzwi klatki, lecz nie chciał tam wyjść; cały we krwi, z głową, twarzą i rękami podrapanymi pazurami tygrysa, Faimali z wściekłością począł bić kulakiem po głowie zwierzę, które raptem stało się powolnym. Wreszcie, utraciwszy wiele krwi, Faimali wyszedł z klatki i a widzowie odetchnęli swobodnie. To zdarzenie przestraszyło mieszkańców i wielkie wrażenie sprawiło w mieście. Rany jednak pana Faimali nie są niebezpieczne.

— Dziennik Indépendance Belge e donosi o nowym nader oryginalnym sposobie wydłużania pieniędzy. Niejakis pan Louaque przyszedł w Turynie do współpracownika rzeczony gazety, zarekomendował się mu jako korespondent Ind. Belge; rozwiódł się obszernie nad niektórymi szczegółami, dość umiejętnie obmyśleni, a to celem przekonania, że nie jest żadnym oszustem, i poprosił wreszcie o niego pewnej summy na rachunek przyszłego pieniędża, mniemany korespondent, ma się rozumieć, iż nie pokazał więcej oczu rzeczywistemu korespondentowi. Drugi raz tenże sam oszust, pod przybranym nazwiskiem Valari, udał się z podobną prośbą do Belgijjskiego turysty w Ems i Wiesbaden i dwukrotnie otrzymywał od niego po 500 franków ogółu. I ków.

— Baron Mennervall był posłem francuzkim w Monachum przepędził ostatnie cztery lata w francuzkim seminarjum w Rzymie. Przyjawszy nazwę opata Mennervalla, udał się do Paryża, ażeby oddać się w rozporządzenie arcybiskupa paryskiego, prosząc go o duchowny obowiązek.

— Pewien fermer w okolicach Nowego Jorku nie mógł się zgodzić ze swoją małżonką; po częstych kłótniach, dochodzących do bójk, żona postanowiła porzucić swojego męża i oświadczyła mu o swoim postanowieniu. Lecz niechęć dać powodu złym językom do sądzenia siebie, poprosiła męża, by się zgodził na rozwód. Mąż nader chętnie przyjął ten projekt i podał swój połowicy niektóre warunki, po których przyjęciu ta ostatnia odjechała. Rozwód otrzymuje się w Ameryce łatwo i wnet za nim następują nowe związki małżeńskie. Żona farmera, otrzymawszy rozwód, wyszła za drugiego. Lecz we dwa lub trzy dni po ślubie, pierwszy mąż przyszedł do domu swą dawną małżonkę i bez ceremonji w nim zamieszkał. Drugi mąż, zdziwiony tém postępowaniem, a może też powodowany zazdrością, żądał wytłómaczenia takiej zażyłości. Zapytał swój żony dla czego w ich domu mieszka ten człowiek? Ta odpowiedziała, iż to dawny jej mąż i że zamieszkał u nich na mocy kontraktu, zawartego pomiędzy nimi wtenczas, gdy rzecz szła o rozwód; zgodziła się bowiem na podany przez pierwszego męża warunek, iż on będzie miał prawo mieszkać w domu nowego jej męża. To tłumaczenie w zupełności zadowoliło nowego męża, tak, że obecnie dają małżonkowie jednej żony żyją razem, a nawet w wielkiej przyjaźni.

— Ludność pokoleń indyjskich w Kanadzie, w której się tak lubuje pióro znanego światu Fenimora Koopera, z dniem każdym prawie się zmniejsza. Irokieszy liczą obecnie niespełna 5,300 mieszkańców; oddają się po większej części rolnictwu i żegludze. Na północnym brzegu rz. św. Wawrzyńca, mieszka około 2,000 dzikich, koczujących ludzi, zwanych m o n t a g n a r d s; pomiędzy Saguenay a jeziorem Huron, zamieszkują lasy następne plemiona: T e t e s d e b o u l e, Algonkingi trójreżni (des trois reuieres), Mistassowie, Naskopisy, Utańcy i Nepissyni wynoszący razem 2,500 mieszkańców. Huronowie ucywilizowani liczą tylko 282 głów; Nepissyni, Algonkingi i Irokieszy nad jeziorem des deux Montagnes liczą 840 głów, abenakowie z St. Francois 387, z pod Becancour 172, Niskawowie 473. W górnej Kanadzie nad rzeką St. Clair 800 do 900 Szibwosów i Potawatomisów i t. d. Obecnie cała Kanada zaludnia się białymi mieszkańcami, i za jakie lat kilkadziesiąt i te słabe resztki Indian znikną zupełnie.

— W Massachusetts znalazł się rodzaj dzikich psów, które wyniszczają stada jak wilki, i nie mniej od tych ostatnich, są krwiożercze i niebezpieczne. Niedawno całe stado takich psów rzuciło się na trzode, należącą do jednego z tamednych mieszkańców, i zagryzła piętnaście owiec, pomiędzy którymi była jedna o ceniona na 100 dolarów. Większy mieszkańcy proszą, by rząd przedsięwziął stanowcze kroki celem wyzwolenia ich od tak niebezpiecznych zwierząt.

— W „Gońcu Stanów-Zjednoczonych“ czytamy: Przed kilką dniami, niejakis Clifford został aresztowany w Buffalo za kradzież, popelnioną przezeń w Tomdo. Odesłano go w łańcuchach i pod dozorem konstabla koleją żelazną do Leck-Shore. Pociąg zbliżał się do Cleveland, przebiegając 30 do 35 mil w godzinę. Clifford poprosił, aby mu dozwolono wyjść na minutę z wagonu. Konstabl zgodził się, przeprowadził go ku drzwiom wagonu i nie sądził potrzebnie iść za nim dalej, że nie ucieknie, w skutek szybkiego biegu pociągu zdawała się niemożliwą. Przeczekawszy jednak dość długo, wyszedł z wagonu, ażeby się przekonać, co się stało z jego więźniem, lecz ten już zniknął. Dotąd niewiadomo gdzie się podział, lecz zdaje się rzeczą niepodobną, żeby taki skok mógłby się obejść szczęśliwie, i jeżeli Clifford wyżył, przypisać to należy istotnemu cudowi.

— W dzienniku madryckim „Correspondencja“ piszą, iż królowa hiszpańska zamówiła od jednego z nadwornych jubilerów wspaniały diadem, do którego brylanty i inne drogie kamienie, wartości 8,000,000 realów (240,000 fr.) dostarczy nadworny kantor. Inne stroje, jak: fermuary, bransolety i t. d., mają kosztować 72,000,000 realów (315,000 franków).

— Szesćdziesiąt pięciu najznakomitszych indyjskich mieszkańców Kurga podało prośbę do rządu, w której przyznają, iż przed sześćmi laty tak byli ciemni, iż tylko z niechęcią przyjęli założenie u siebie szkoły, która jednak tyle im korzyści przyniosła, tak dobrze rządzona była, oraz że „wielki napływ europejskich osadników, wywołał tak wielką potrzebę oświecenia ich działy,“ iż zebrałi 600 funt. szterlingów na utrzymanie szkoły i pensje, tudzież upraszają krom tego o 1,000 funt. szterli., które lord Elgin najchętniej im wydał. Zamierzają urządzić gimnastyczne przysady i zaprowadzić dla chłopów ogród. Komissarz Bornig czyni uwagę, iż podobnego przykładu wyrzeczenia się przez całe plemię zastarzałych przesądów i pomocy rządowi, usiłującemu oświecić ich, nie napotyka się w całej historii angielskich kolonji.

— W kwietniu r. b. odkryto dwie komety. Pierwszą z nich dojrzał doktor Klinkerfurs, w Getyndze; drugą, rano czternastego kwietnia, zegarmistrz Baker w Naurie.

— Z powodu wyborów ściany Paryża i innych miast Francji pokryte są afiszami, oprócz tego kandydaci drukowali swoje polityczne przekonania najszczęśliwiej. Papierne i drukarnie wyszły na tém dobrze. Pewien statystyk wyliczył, że na afisze, okólniki i inne wyborowe manifesty wyszło w samym Paryżu 10,000 rez papieru.

WILNIE od 5 do 7 czerwca.
nienia—rs. 8, gryki—rs. 9, grochu—rs. 10, owsa—